

Vart ska du gå?

Allt fler förskolebarn utrustas med gps-sändare. Det ska hindra dem från att rymma, glömmas kvar i skogen eller ge sig ut på egna strövtåg, rapportade Ekot i onsdags. Vi kan hjälpa familjer att känna sig trygga, säger Fredrik Gunnarsson som säljer övervakningssystem för förskolor. Allt som ökar säkerheten är bra, säger Ann Sofi Agnevik på Sveriges kommuner och landsting.

Invändningarna är uppenbara: Vad händer om en unge kränger av sig västen som sändaren är fästad vid och vandrar iväg? Och varför har inte förskolorna resurser för att skapa barngrupper som är tillräckligt små för att personalen ska kunna ha överblick?

Och framför allt: Säkerhet är inte trygghet. Tvärtom, som sociologen Zygmunt Bauman har visat i sin bok *Flytande rädsla*, så skapar all upptrappning av säkerhetssystem, alla ambitioner vi har att skaffa oss koll, mer otrygghet. Vad som händer när vi skärper säkerheten runt oss, genom larm, sensorer och morrande hundar, är att vi blir mer medvetna om riskerna. Alltså räddare.

Sällan syns det så väl som i föräldrars kommunikation med sina barn via mobiler, framför allt den sortens mobiler som ger sig ut för att vara smarta. Först var det bara med samtal och sms som föräldrarna kunde ge uttryck för sin oro: Var är du, vad gör du, när kommer du? Ungarna kunde svara undvikande eller inte alls. Sedan kom positioneringstekniken som gör det möjligt för föräldrar att se sina ungar som små blå punkter på kartan på mobilens skärm. Det finns också teknik, åtminstone i USA, som larmar när barnet rör sig utanför den gräns föräldrarna har dragit upp - du är bland höghusen, kom genast tillbaka till villagatan! Eller så.

Föräldrarna blir otrygga, eftersom de blir så medvetna om alla faror som lurar på gps:ens karta. Och ungarna blir osjälvständiga, eftersom deras medvetande laddas med vetskapen

att det alltid finns en vuxen där som har koll och som tar ansvar. Den för personlighetsutvecklingen livsavgörande insikten om att man har ansvar för sitt eget liv blir något som många ungdomar aldrig får erfara. Det är därför 25-åringar kan messa från Australien till sina föräldrar när de behöver en ny jacka.

Och jag tror att även barnen blir rädda. Den fyraåring som varje morgon utrustas med en knapp som ska larma om han eller hon kommer vilse inser att världen är farlig. När han eller hon istället borde få lära sig att det finns en oändligt spännande värld där bortom dagisgårdens stängsel och att äventyret börjar när man kommer vilse.

Katarina Bjärvall, författare till *Var är du? Människan och mobilen*.